

Streszczenie

Metafizyka poznania lingwistycznego

Co to jest poznanie lingwistyczne i jaki ma ono związek z metafizyką? Wokół tego pytania ogniskują się wszystkie wątki niniejszej książki, spośród których jeden jest kluczowy: dusza rozumowa i jej władze. Inny, nie mniej ważny, wątek stanowi diagnoza tego, co lingwiści nazywają *poczuciem skomunikowania*; dotyczy on w sposób szczególny skomunikowania w odniesieniu do pojęć abstrakcyjnych. Diagnoza poczucia skomunikowania wiąże się mianowicie z aporią metodologiczną, mającą swe źródło w relatywistycznie zdefiniowanym układzie komunikacyjnym. Nie zmierzają do jej przewyciężenia inicjatorzy aktualnych trendów lingwistycznych, dla których punktem wyjścia, a zarazem odniesienia jest dowód empiryczny. Koncepcje i modele naturalistyczne, o które się tutaj przede wszystkim rozchodzi, wymagają uzupełnienia. Takiego uzupełnienia należy upatrywać w metafizyce klasycznej, która „czyni” realnym to, co dla lingwisty jest tylko abstraktem.

Słowa kluczowe: dusza rozumowa, władze duszy rozumowej, intelekt, myślenie, poznanie, akt poznawczy, realna podstawa komunikacji, metodologia lingwistyczna, wiedza, intuicja, pojęcie, leksem, funkcja, funkcja specjalistyczna, interdyscyplinarność

Abstract

Metaphysics of linguistic cognition

What is linguistic cognition and how does it relate to metaphysics? All the threads of this book revolve around this question. One of these themes is crucial: the rational soul and its cognitive powers. Another but no less important theme is the diagnosis of what linguists call (the sense of) communication. In this understanding, communication is viewed predominantly in relation to abstract concepts. The diagnosis of the sense of communication is connected with a methodological aporia, having its source in the relativistically defined communication system. This aporia is not likely to be overcome by the creators of current linguistic trends, for whom empirical evidence is both the starting point and the point of reference in their field of research. Naturalistic concepts and models, which constitute the case in point, need to be supplemented. The required supplement should be sought in classical metaphysics, which 'makes' real what linguists consider to be abstract.

Keywords: rational soul, cognitive powers of the soul, intellect (mind), thinking, cognition, cognitive act, real basis of communication, linguistic methodology, knowledge, intuition, notion, lexeme, function, specialized function, interdisciplinarity